

TORONTÁL

Ára: 75 para	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára: 75 para
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

„Jugoszláv vagy SHS állampolgár?”

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 13.

A törvényhozó bizottság plénuma tegnap megkezdte a tisztviselő-törvény részletes vitáját. Trifkovity Márk törvényegységesítő miniszter, tekintettel a javaslat nagy terjedelmére, azt javasolta, hogy a bizottság a törvénytervezetet fejezetként tárgyalja. A bizottság ugy döntött, hogy a javaslatot szakaszonként tárgyalja. A javaslat első szakaszát egyhangulag el is fogadta. A második szakasznál azonban érdekes vita fejlődött ki. Ugyanis Angyelity (dem.) azt kívánta, hogy a szakasz változást szenvedjen és pedig olyképp, hogy a szövegezés így szóljon: „állami tisztviselő az lehet, aki jugoszláv állampolgár”. Ezáltal az eddigi állampolgár” szövegezés kimaradna. Angyelity javaslatát több demokrata képviselő támogatta, aminek a rejtett célja az volt, hogy megbuktassák a kormányt.

Vuiesity Milorad (radik.) élénken kiköt Angyelity javaslata ellen és kijelentette, hogy azt nem lehet elfogadni, miután ez az alkotmány kibővítését vonná maga után, ehhez pedig a törvényhozó bizottságnak nincs joga.

Trifkovity Márk miniszter egyetért Vuiesity fejtegetésével és a kormány nevében visszautasítja Angyelity javaslatát. „Jugoszláv állampolgárok nincsenek” mondotta Trifkovity.

A miniszter ezen kijelentésére Barity (kler.) képviselő reflektált és azt állítja, hogy ő jugoszláv és többen is vannak a nemzetgyűlés tagjai között, akik azzal dicsekedhetnek, hogy ők jugoszlávok.

Miután a bizottság tagjai a második szakaszra vonatkozólag nem tudtak megegyezésre jutni, a bizottság elhatározta, hogy a második szakaszt újabb megközelítés céljából vissza adja a szekciónak.

A német kormány megalakulása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 13.

A kormány újjászervezése folyik. Ratenau örökebe Ballin vagy Kuno von der Hapag kerül. Szó van róla, hogy Hermes helyett, akinek a jóvátétel körül nézeteltérései vannak, Wirthel, pénzügyi szakember kerül a kormányba. Holnap a birodalmi gyűlés valamennyi frakciója a kormányalakítás kérdésével foglalkozik.

A törökök nem engedik magukat befenni.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Lausanne, nov. 13.

A Matin kiküldött tudósítója jelenti, hogy az angorai béke delegáció Izmid pasával az élén tegnap odaérkezett. Lausanneban a francia főkonzul üdvözölte a török bekezdőtségek fejét és értesítette arról, hogy Poincaré szívesen venné, ha Párisba utaznék Izmid, mert a francia kormány feje rendkívüli szerencsésének tartaná, ha fogadhatná a török delegációt.

Izmid azt válaszolta, hogy a békekonzferencia helyének Lausanne-t szemelték ki. E pillanatban nem tudja, hogy miről tárgyalhatna ő Párisban.

Később fogadta a berni francia

követet, aki a párisi kormány nevében részletes közléseket hozott számára, amelyekre Izmid azt felelte, hogy

még nem tudja, vajjon Lausanneban marad a béketárgyalás megnyitására vagy elszánja-e magát a párisi utra.

Közvetlenül ezután Izmid felhívta telefonon Ferid bejt, Angora párisi követét és kérte, hogy mielőbb jöjjön Lausanneba. Ugyanesak Lausanneba rendelték Angora római követét is — úgy, hogy Izmid pasa nagy készültséggel fogja megvívni esatáját a zöld asztalnál, amely döntő fontosságu lesz kelet új politikai kialakulásánál.

Nem fogadták el az igazságügyminiszter lemondását.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 13.

A minisztertanács tegnap este ülést tartott, amelyen a parlamenti helyzetről és azon törvényekről folyt a vita, amelyeket a kormány a nemzetgyűlés elé szándékozik vinni. Ezután tárgyalás alá került Markovity dr. igazságügyminiszter lemondása. Ugyanis az igazságügyminiszter tegnap beadta a lemondását, mert a törvényhozó bizottság szekciója szombaton tartott ülésén a miniszter jelenléte nélkül tárgyalta a bírkról és az ügyvédek-ről szóló törvényjavaslatot. A kormány a lemondást nem fogadta el és úgy határozott, hogy az igazságügyminiszter az általa készített és

előterjesztett törvényjavaslatot a törvényhozó bizottság plénumának az ülésén vedheti.

A nemzetgyűlés ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 13.

A mai nemzetgyűlés délutáni ülésén folytatták a vitát a hadikárpótlásra vonatkozó törvény felett. Moszkovlevity (földm.) a törvény ellen beszél, miközben élesen bírálja az összes minisztériumok eddigi működését. A hadikárpótlás elosztását helytelennek tartja és klubja nevében követeli a törvény megváltoztatását. A hadikárpótlás tulnyomó részét azoknak kell juttatni, akik arra érdemesek.

A klubok ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 13.

A radikális és demokrata klubok delegátusai ma délelőtt tartották első közös ülésüket, amelyen a kormány jövő programjával foglalkoztak. A delegátusok megállapodtak abban, hogy a nemzetgyűlésen követelni fogják, hogy a hadikárpótlásra, a hadirokkantakra, az agrárreformra és a tisztviselőkre vonatkozó törvények még a kiirandó választások előtt nyerjenek elintézetést.

Friedrich a magyar fascizmusról.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 13.

Friedrich István, az „Új Nemzedék” tudósítójának a magyar fascista mozgalomról nyilatkozott.

A liberális sajtó — mondotta Friedrich — sok bolondságot írt össze a magyar fascistákról. Az igazság az, hogy a magyar fascisták fenntartás nélkül hajlandók minden keresztény nemzeti koncentrációhoz csatlakozni, helyeselnék minden egyetemes keresztény nemzeti frontot, de nem hajlandók ezt a kereszténynek és nemzetinek mondott kormány homályos állaspontjának frontjával összetéveszteni. Egyes miniszterek a keresztény nemzeti irányzatot vissza akarják vezetni a liberális korszak vágányaira, holott az álliberalizmus a keresztény társadalmat szörnyűséges nyomorba taszította. A fascista tábor a zsidóság részéről nem számíthat szimpátiára.

Ezután cáfolja, hogy a fascisták az ébredő magyarok egyesületével ellentétbe jutottak volna. A fascistáknak eszük ágában sincs az ébredő magyarokkal összekulönbözni. Az együttműködést szükségesnek tartják, minden lépésük csak egy irányban haladhat, de semmi esetre sem ellenük.

Friedrich továbbá tagadja, mint ha Ottó-puccsra készülne. A fascisták a királykérdezt kikapcsolták a programjukból. A legitímisták és szabadkirályválasztók jól elférnek egymás mellett. Végül hangoztatja, hogy ő nem vezére a fascistáknak s hogy a fascistairányzat létező politikai irány, amelynek parlamenti képvisellete van a nemzetgyűlésen és így azt Budapest törvényhatóságában sem hajlandók megszüntetni.

TÖZSDE

November 13.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Francia frank 406, Márka 260, Leva 46, Magyar korona 3-20.
Devizák: London 277-50, Páris 401, Newyork 31-50, Genf 1141, Szaloniki 99, Milano 274, Prága 201, Berlin 0-85, Bukarest 41-60, Szófia 47, Budapest 2-645, Amsterdam 25-60.
Zürich. (Zárlat.) Berlin 0068750, Hollandia 214, Newyork 54675, Lon-

dou 2441, Páris 3485, Milano 2465, Prága 1735, Budapest 02250, Zagreb 22250, Bukarest 350, Varsó 00350, Wien 00074, Bélyegzett 00075.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Dinár 36-37-60.

Devizák: Berlin 3250-3750, Bukarest 15-16, Milano 108-113, Páris 158-163, Prága 77-81, Zagreb 900-940.

Wien. (Zárlat.) Devizák: Milano 310, London 330000, Newyork 74000, Zürich 13520, Berlin 925, Amsterdam 29200.

Segítsük az árvaházat.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 14.

Legutóbb cikk keretében foglalkoztunk a beeskereki római katolikus árvaháznak kedvezőtlen, mondhatni rossz anyagi helyzetével és rámutattunk, hogy mennyire helyénvaló volna, ha a társadalom szerető készséggel a nemes intézmény segítségére sietne. A Bánsági Magyar Közművelődési Egyesület választmánya tagjainak sorában felvetődött eszme máris követőkre talált. Mint egyik multkori számunkban megírtuk, a helybeli jótékony asztaltársaságok, amelyek már annyi jót tettek s amelyek sohasem mulasztották el segítő jobbukat nyújtani amikor támogatásról van szó, ezuttal is elsőnek ajánlották fel segítségüket. Ülést tartottak, amelyen hamarosan összeadtak mintegy hetvenezer korona értékű adományt, részint pénzben, részint szövetben vagy kész ruhában.

Szombaton pedig máris újabb megnyilvánulást láttuk annak a forró szeretetnek, mely az árvaház árvái iránt már annyiszor megnyilvánult. Az összes helybeli asztaltársasági tagok nejei a „Bristol” szállóban Bobek György iniciatívájára a „Budlibicska” helyiségében ülésre jöttek össze, amelyen elhatározták, hogy teljes erejükkel oda fognak hatni, hogy az árvaház létét továbbra is biztosítsák. Az ülés kapcsán a következő felhívást adták közre:

Az árvaház segítő bizottságának női tagjai szombati ülésükön egy határozatot, hogy gyűjtőleveket nem adnak ki, hanem felkérték a gyűlésen jelenlévő hölgyeket, hogy saját belátásuk szerint indítsanak ismerőseik körében megvalósulást az árvaház segítéséért. Hívják fel ismerőseiket, barátjaikat, hogy legyenek tekintettel a közelgő zord, hideg télre s adjanak akár pénzbeli, akár természetbeni — zöldség, burgonya, szappan, stb. — ajándékokat. Az adományokat juttassák el a római katolikus árvaháznak, mely bejelentés esetén szolgáját az adományokért házhoz is küldi.

Reméljük, hogy a felhívás nem fog süket fülekre találni. Gondoljuk meg, hogy minden kis adománnyal egy-egy árva könnyét száritjuk fel. Az, akit a sors megkímélt attól, hogy apátlan, anyátlan árva legyen, hálálja meg ezt jótékony adományával.

A magyar politikából.

Budapest, nov. 13.

Illetékes információ szerint Bánffy meggyógyulása után átveszi a párisi követség vezetését. Helyébe a külügyi tárcát Teleki gróf veszi át.

Elintéződött György herceg ügye.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 13.

Az udvari tanács tegnap este ülést tartott, amelyen György herceg ügyével foglalkozott. Mielőtt ebben a kérdésben döntésre került volna a sor, Pasity miniszterelnöknek levelet kézbesítettek, amelyet György herceg a királynak írt. György herceg a levélben a legmélyebb sajnálkozását fejezi ki, hogy

eddig magatartásával kellemetlenséget okozott a dinasztia fejének és kéri a királyt, feledje el, ami történt. György herceg egyben bejelenté, hogy aláveti magát a királyi ház szabályainak.

A nagy horderejű esemény általános meglepetést szült az udvari tanácsban.

Megváltoztatták a pénteki munkaszünetet.

Szombaton kezdődik az országos vásár.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 13.

Két izben foglalkozott már a „Torontál” a szerb hadsereg bevonulásának négy éves évfordulója alkalmával rendezendő ünnepségekkel s az erre a napra előírt munkaszünettel. Tegnap végre megállapították az ünnepély végleges programját, mely egyezik a „Torontál”-ban már leközölt műsorról és megegyeztek a munkaszünetre vonatkozólag is.

A városi hatóság tegnap hivatalosan értesítette a rendőrséget az ünnepély napján foganatosítandó intézkedésekről. A rendelet szerint november 17-én, vagyis pénteken délelőtt kilenc órától déli tizenkét óráig általános munkaszünet, mely úgy a kereskedőkre, mint az iparosokra, gyárosokra vonatkozik. Délután, valamint délelőtt 9 óráig nyitva lehetnek az üzletek és a műhelyekben is dolgozhatnak.

A vásárra vonatkozólag a városi hatóság megváltoztatta korábbi határozatát. Az V. országos vásár első napja ugyanis november 17-ére esik s így esetleg befolyásolhatná az ünnepségek sikerét, ezért jónak találta a városi tanács, hogy a vásárt elhalassza. A vásár tehát ez alkalommal nem pénteken, hanem csak szombaton kezdődik és két napra át tart. Szombaton szarvasmarha-, ló- és kirakó-, vasárnap pedig kizárólag kirakó-vásár lesz.

Az ünnepélyre vonatkozólag a rendőrség felhívja a közönséget, hogy már 16-án, esütörtökön este nyolc órára disztse fel házának ablakait virágokkal és szőnyegekkkel, akiknek pedig zászló van a birtokukban, azt tüzzék ki.

Támogatást kér a napközi gyermekotthon.

Kérnek a gyermekönnyek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 14.

A napokban foglalkozott a „Torontál” a napközi gyermekotthon nemes, emberbaráti munkásságával. Megemlítettük, hogy mily szép eredményt mutat fel az otthon s hogy mily szeretettel nevelik ott a munkások és szegénysorsu szülők gyermekeit. Szinte jólesően állapítottuk meg, hogy a napközi otthonból kizárták a nemzetiségi kérdést s nem tesznek különbséget a felvé-

telnél a szerb, magyar vagy német gyermekek között.

Az intézményről, valamint a jövőben megvalósuló tervekről tegnap beszélgetést folytattunk Sztaiy János dr. városi orvossal, a napközi otthon tulajdonképpeni megszervezőjével és igazgatójával.

Sztaiy dr. elmondotta, hogy az otthon jelenleg, jóformán csak az állami segély tartja fenn. A havi háromezer dinár pedig nem elegendő ahhoz, hogy a tervbevett működést kifejthesse. Ha megfelelő összeg állna rendelkezésre, jelentékenyen több gyermeket vennének fel s a létszám fokozatosan növekedne. Különösen mostan volna az otthon fokozottabb munkásságának igazán nagy rendeltetése. A munkások és szegénysorsúak nem tudnak otthon kellőképpen füteni, télen éri tetőpontját a nyomor, mennyi jót gyakorolhatna tehát ezekben a súlyos napokban a napközi gyermekotthon. Az otthonon könnyen lehetne segíteni. A nagyközönségnek erkölcsi kötelessége segíteni ezeket a szerencsétlen gyermekeket.

A magunk részéről is helyénvalónak tartjuk, hogy a közönség a tegmelebbebb oltalmába vegye a napközi gyermekotthont. Járuljon mindenki hozzá nélkülözhető dinárjaival az otthon felsegítéséhez s tegye lehetővé akár pénzbeli, akár természetbeni adományával, hogy a gyermekotthon humánus rendeltetésének minél jobban megfelelhessen. Az adományokat Sztaiy dr.-hoz, vagy közvetlenül az otthonba lehet eljuttatni.

A lausannei konferencia.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, nov. 13.

(Havas.) Poincaré megkérte az angol kormányt, hogy november 13-ikára küldje el képviselőjét Lausanneba az alakuló értekezletre. A tényleges konferencia valószínűleg november 20-ikán kezdődik. A közbeeső időben Curzon, Poincaré és Olaszország képviselője megbeszélnek követendő magatartásukat. Az Anglia és Franciaország között kötendő szerződés tekintetében egy nézetben vannak a delegáltak. Katonai szempontból pedig teljes a megegyezés.

Lausanne, nov. 13.

A görög követség ma este érkezik Lausanneba. Tagjai Venizelosz, Kaklamanosz londoni követ és Dremani, a népszövetség görög képviselője.

HIREK

A lefogott magyar fascisták ügye. Budapestről jelentik: A letartóztatott fascisták azt vallották kihallgatásuk alkalmával, hogy a fascizmus célja a legitimizmus és a gazdasági konszolidáció előmozdítása. A rendőrség több fascista lakásán házkutatást tartott, amelynek eredménye azonban ismeretlen.

A rendőrség megidézte továbbá Hornyánszkyt, Weisz Konrádot, Dinich Vidort, Dinich Ödönt, Csiky Imrét és Hamar Árpádot. Eddig senkit sem vettek őrizetbe a kihallgatottak közül.

Tolvaj bejárónó. A beeskereki rendőrség tegnap elfogta Potye Anna 35 éves katalinfalvai illetőségű bejárónót, aki nemrégiben üvegeket lopott Miskovity Cseda Brigádira Risztitya-utcai vendéglőstől. Potye Anna beismerte a lopást.

A szelidlekkü megszálló hadsereg. Berlinből jelentik: Volu Dubois őrnagy egy wiesbadeni villában lakott, amelynek a tulajdonosával valamilyen ügyből kifolyólag szóváltásba keveredett. A vita hevében az őrnagy többször rálőtt a villa tulajdonosára, akit súlyos sérüléseivel a kórházba szállítottak. A német rendőrség az őrnagyot letartóztatta.

Óriási valutaesempészség. Budapestről jelentik, hogy a rendőrség egy nagyszabású valutaesempészségi ügyben folytat vizsgálatot. Bizalmas feljelentés érkezett a rendőrséghez, hogy száznál több millió értékű aranyat esempészték át Romániába és Németországba. A feljelentés szerint ötszáz ügynök és kereskedő van az ügybe belekeverve. A rendőrség több kereskedőnél házkutatást tartott és Braun tőzsdé-ügynököt és Köves Gyula utazót letartóztatta.

Az unszimpátikus polgármester. Frankfurtból jelentik, hogy a megszálló csapatok parancsnoka Landau város polgármesterét megokolás nélkül kizsárolta. A polgármester csak úgy térhet vissza, ha hivataláról lemond és a politikától visszavonul.

Nagy földrengés Délamerikában. Newyorkból jelentik, hogy Santiago de Chileben, Délamerikában óriási földrengés volt, amelynek magva Sorena és Cognimbo városok között volt. Cognimboban ötszáz ház dőlt romba és sok ember eset áldozatául a földrengésnek. A földrengés után egy hatalmas szökőár söpört végig a területen, amely a tengerparti lakóhelyeken óriási károkat okozott. A halottak száma mintegy háromszáz, négyszáznál több ember pedig megsebesült. A pusztítás területe mintegy kétszáz négyzetkilométer. Bővebb értesülések a táviróvezetékek elpusztulása miatt hiányoznak.

Adomány. Lutsch Ferenc, a Fischer és Lutsch cég társtulajdonosa a napközi gyermekotthonnak egy zsák lisztet adományozott. A „Süket”-asztaltársaság hetvenöt dinárral járult hozzá az otthon kiadásaihoz.

Ifj. Legó Jakab 50 dinárt adományozott a helybeli r. k. árvaház részére.

Temo
nepélye
kus kö
12-én
Az aliz
kus hit
tanító
templom
István
segédle
teletér
bivökke
plomba
töle me
vábbi
totta a
értve,
házánál
házi ün
nyesen
lyen a
órakig
együtt

Hang
operaét
baton
ad. Mi
ber. ár
Zajc:
Wagner
mouda.
ból. Bz
Konyov
Zajc
Marink
áriája
vity: A
és Pet
desben
iránt m

A Fra
sága ér
tanfolya
nek. Fe
tanfolya
hogy je
Perity
szer-ir
tanfolya
Felvilág
szére na
lenes be
gyeháza
nöke sze
dinár, b
uttal é
raink, k
angol, m
magyar
Franco

Herez
nak, az
közli a
deit. Cs
megemlé
műcsar
niről, a
vábbá P
Lola Pa
nyeit, Cs
ról kész
számos
a lap re
rovatait
kesztői
fizetési
mely ös
Hitelban
utalható
natra in
Budapest

* Átut
kek az
cokra, v
árukivite
pénzügy
zása alap
Bank R.
družna B
rek. — T

Templomszentelés. Megható ünnepele volt Szakul község katolikus közönségének, midőn folyó hó 12-én évtizedes vágya beteljesült. Az alig 300 lelket számláló katolikus hitközség saját erejéből, buzgó tanítójának vezetése mellett csinos templomot épített, melyet Kovács István püspöki helynök fényes papi segédlettel 12-én Szent Márton tiszteletére felszentelt. A más vallású hívőkkel is zsufoltan megtelt templomban a püspöki helynök a már tőle megszokott ékes beszédben tovább állhatatos munkára buzdította a hívőket, hogy egymást megértve, hasznos polgárai legyenek a hazának és az egyháznak. Az egyházi ünnepek lefolyása után fényesen sikerült társaság volt, melyen a társaság a késő délutáni órákig a legjobb hangulatban együtt maradt.

Hangverseny. Jurisity Uros operanékes november 18-án, szombaton a Kaszinóban hangversenyt ad. Műsora a következő: Meyerber, ária az „Afrikai nő” operából. Zajc: „Hazafiak és szerelmek”. Wagner Lohegrinből a Grál munda, Leonkavallo ária a Bajzából, Bizet románc a Karmenből, Konyovity az „Ablak alatt” és Zajc „A gondolán” című regénye, Marinkovity Sztojankája, Verdi áriája a Rigoletto-ból és Marinkovity: A válás. Jegyek a Dojkovity és Petrovaszki-féle könyvkereskedésben kaphatók. — A hangverseny iránt máris nagy az érdeklődés.

A Franco-Jugoslav klub igazgatósága értesíti a klub tagjait, hogy tanfolyamai e hó 15-én megkezdődnek. Felkérnek azon tagok, kik a tanfolyamokon résztvenni akarnak, hogy jelentsék be a klub elnökénél, Perity Aleksander urnál, hogy a szerb-francia, vagy német-francia tanfolyamot óhajtják-e látogatni. Felvilágosítással az új tagok részére naponta 5—7-ig a klub ideiglenes helyiségében (Zupania [megyeháza] első ajtó balra) a klub elnöke szolgál. Tagsági díj évente 30 dinár, beiratási díj 10 dinár. Együttel értesítjük, hogy vannak tanáraink, kik előnyös feltételek mellett angol, német, olasz, orosz, szerb és magyar nyelvet tanítanak. A Franco-Jugoslav klub igazgatósága.

Herczeg Ferenc képes hetilapjának, az „Uj Idők”-nek új száma közli a szerkesztő elbeszéléseit, Csermely Gyula elbeszélését, megemlékezést Gárdonyi Gézaról, a műcsarnok jubileumáról, Mussoliniról, a fasztrádkorról, továbbá Paul Frank és Kosáryné Réz Lola nagysikerű és érdekes regényeit, Csathó Kálmán új vigjátékáról készült felvételeket, továbbá számos időszerű és művészi képet és a lap rendkívül népszerű és kedvelt rovatait, a szépségápolást és a szerkesztői üzeneteket. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 30 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank suboticeai fiókja útján utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16.

Átutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Zadrúna Banka D. D.), Veliki Beeskerek. — Telefon 43 és 47.

Átutalásokat és csekkek kifizetését — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület, Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

A kereskedővilág figyelmébe ajánljuk, hogy a beeskereki és novisadi piacok között fennálló élénk áruforgalmi összeköttetésre való tekintettel a Nagybeeskereki Takarékpénztárral (Szerb korona-szálló épületében) oly megállapodást létesítettünk, hogy a Novi Sadon teljesítendő fizetések ellenértéke, ezen intézetnél kerül befizetésre. Ezzel szemben mi a kifizetést a vonatkozó értesítés vétele után azonnal — sürgős esetekben a befizetés napján is — költség- és jutalékmentesen teljesítjük. Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár R.-T. Novi Sad.

Tánciskola. A „Szerb Korona” szálloda nagy tánctermét állandó tánciskolára bérbevevük és ahogya szükséges teremenovációk befejeződtek, iskolánkat megkezdjük. A közönség figyelmét felhívjuk az új Tango Milano és a legújabb Schymmy Genrére. Előzetes jelentkezőket a Grünberger drogéria veszföl. **Rosenberg Testvérek.**

Halesont nélküli fűzők, melltartók, mellfűzők, orvosi rendelésre haskötők a legjobb minőségben készülnek Arnstein Józsa fűzőszalonjában Veliki Beeskerek, Alexandrova u. 22. Régi fűzők alakítását is vállalom.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Stojanovity Péter hegedűhangversenye.

A vonós koncertek bánati történetében határállomások jelzőoszlopai Stojanovity Péter hegedűhangversenyei. Évenként meg-megújuló jugoszláviai látogatása olyan nekünk, zenét, hegedű muzsikát szerető embereknek, mint a gyerekeknek a közeledő ünnepnap. Tudjuk, hogy az szép lesz, hoz valami kedveset, újat, aminek már előre tapsolunk, amit előre sokat sejtőn várunk s amiről igen sokáig beszélünk. Igazán nehéz eldöntönnünk, zeneszerzőnek nagyobb vagy előadó művészeknek. Hangversenyein, így a vasárnapon is, mindkét oldaláról bemutatkozott. Páratlan művészettel old meg minden kompozíciót, de époly mesteriek saját szerzeményei is. Mégis talán a legnagyobb ő akkor, mikor szerzeményeit interpretálja. Ilyenkor szívét, telkét vonójába önti, ilyenkor ő az igazi Stojanovity Péter, az előadó — zeneszerző.

Vasárnapi hangversenyt Bruch: G-moll hegedűversenyével kezdi. Ezt követik Wieniawsky: Legenda, Stojanovity: Orosz ábránd, kamaranégyes és Walzer-rondó művészi át-dolgozásai a Reichstadi hercegből, Raff: Cavatina és végül Hubay: Danse diabolique.

A nem túlnagyszámú jelenlévő publikum úgy az egyes számok után, mint a hangverseny végeztével lelkesen ünnepelte jugoszlávia első zenepoétáját, Stojanovity Pétert.

A közgyűlés előkészítése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 14.

A városi tanács legutóbbi ülésén befejezte mindazoknak az ügyeknek tárgyalását, amelyeket a közgyűlés elé terjeszt. Így többek között letárgyalták az 1918. és 1919. évi városi házipénztári zár-zámadást, a megváltoztatott nyugdíjszabályzatot, a javított, illetve kibővített és modernizált városszervezési szabályrendeletet és az 1923. évi városi költségvetést. Ezekben az ügyekben már véglegesen határoztak is, hogy teljesen elkészülve várják a közgyűlés döntését.

Az említett s a „Torontál” régebbi számaiban már ismertett javaslatokon kívül több kisebb fontosságú tárgy szerepel a közgyűlés napirendjén.

A városi tanács által feldolgozott anyagot átvette az állandó választmány, mely a napokban ül össze.

A közgyűlés valószínűleg a jövő hét folyamán lesz a vármegyeháza nagytermében.

Massierevich, Magyarország bécsi követe megvált állásától.

Változások a beogradi és prágai magyar követségeken.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, nov. 13.

Feltétlenül jól értesült diplomáciai helyről arról értesül a „Torontál” wieni szerkesztősége, hogy Magyarország jelenlegi wieni követe, Massierevich Constantin dr. legközelebb megvált állásától. Massierevich Gratz Gusztáv távozása óta vezeti a wieni magyar követséget, most azonban valószínűleg a budapesti külügyminisztériumban fog beosztást nyerni. Helyére Prasnovski Iván, Magyarország jelenlegi párisi követe kerül Wienbe. Prasnovski az osztrák viszonyok régi kiváló ismerője és éppen ezért Wienben is szimpátiával fogadják. Prasnovski ugyanis hosszú időn át a Ballhausplatz, a volt osztrák-magyar közös külügyminisztérium sajtófőnöke volt. Az azonban még korántsem bizonyos, hogy Prasnovski helyére Bánffy Miklós gróf megy ki Párisba magyar követnek, mivel egyes mértékadó párisi politikai körök Bánffy megbízását nem látnak szívesen. Ez információkkal kapcsolatosan arról is értesülünk, hogy a magyar kormány tervbe vette új követek kinevezését Prágába és Beogradba. A prágai magyar követség jelenleg vezetés nélkül áll, míg a beogradi követ, Kolossa Ferenc, más megbízást fog kapni. A beogradi és prágai személyeséről azonban végleges intézkedés még nem történt. * sz. p.

Svájc fél attól, hogy az olasz fasztrádk betörnek és megszállják Tessint.

A „Torontál” zürichi tudósítójától.

Zürich, nov. 13.

Az olasz fasztrádkormány megalkulása nagyon nyugtalanítja a svájciakat. Svájc lakossága ugyanis nem felejt el, hogy már eddig is a fasztrádk többször átjöttek svájci területre. Tessinbe és Graubünden déli részébe, ahol Svájc ellen izgatottak és Tessinnnek Olaszországhoz való csatlakozása mellett fejtettek ki propagandát. Ha a svájciak tiltakozni merészeltek az olasz agitáció ellen, rövidesen elbántak velük. Napirenden van, hogy a fasztrádk propaganda következtében Tessin olasz községeiben a világháborúban elesett olasz katonáknak emlékkövet állítanak fel. S bár Tessin olasz népe hallani sem akar az Olaszországhoz való csatlakozásról és az intelligencia 90 százaléka is ellene van a tervnek, ez nem számít. A dolog ma úgy áll, hogy Svájc vezető emberei komolyan számolnak azzal az eshetőséggel, hogy a fasztrádk egy szép napon bevonulnak Tessinbe.

Hogy politikai körök is számolnak ezzel az eshetőséggel, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a minap Scheuzer szövetségi tanácsos választói előtt aggodalmasnak mondotta a helyzetet. Bowella, Tessin képviselője pedig a szövetség-tanácsban interpellált is ebben az ügyben és rámutatott arra a népkörökben elterjedt verzióra, amelyek szerint csak idő kérdése Tessinnnek Olaszországhoz való csatlakozása. Scheuzer és Bowella beszédének Olaszországban is volt folytatása. A fasztrádk nevében Federzoni képviselő is nyilatkozott és beszéde világosan mutatja, hogy a fasztrádk tervei tulmennek a kommunisták és szocialisták letörésén.

— Ez az óra nem alkalmas arra, — mondotta többek közt — hogy összes jogos területi aspirációink megvalósuljanak, de el fog jönni annak is az ideje.

Nyilatkozata további részében érthető célzást tett arra, hogy ez az idő nagyon hamar elkövetkezik. Ebben az ügyben beszéltem Hülfiker képviselővel, aki egyébként százados a svájci hadseregben. Ő a következőket mondotta:

— Ha kenyértörésre kerülne a sor az olaszokkal, nem félnék. De attól igen is félnünk kell, hogy az olaszok megelőzzenek. Motta kiváló teoretikus, javithatatlan optimista, de nem tud cselekedni. Ha az olaszok a kész helyzet elé állítanának minket, nem hiszem, hogy kormányunk akkor rászánná magát fegyveres fellépésre, hiszen stratégiailag is olyan hátrányban lennénk, hogy minden fegyveres vállalkozás nagy kockázattal járna. Ha az olaszok

déli kerületeinket elvonnák, nem sok értelme volna annak, hogy Sváje megmaradjon. Sváje eddig azt dokumentálta, hogy a stum cinque elv végrehajtása ideális állapotot teremt, lehetővé teszi azt, hogy különböző nemzetek békés egyetértésben és boldogságban éljenek az állam keretén belül. Ha azonban Tessin és Graubünden déli része elvész, alighanem megindul a bomlási folyamat. Semmi célja nem volna akkor annak, hogy a francia és német Sváje is együtt maradjon.

Sport

Budapesti eredmények. MTK—FTC = 3:0. Vasárnap játszották le Budapesten a nagy derbyt, az MTK és FTC nagy csatáját. A mostani összecsapás az FTC súlyos vereségével végződött, amennyiben a sok szerencsével és még több durvasággal játszó MTK 3:0-ra verte ellenfelét. Az első féldőben Héger ösztöngözik Kovácsal, a mentők tüdővérzéssel elszállítják. Kóvágó, szintén FTC, megsérül és kiáll. Így az FTC tíz, majd kilenc emberrel játszik. Általában az FTC jobb, különösen Szabó közepfedezet, ki eredményesen fogja Orthot. — A mérkőzést több mint huszonötezer ember nézte végig.

Egyéb eredmények: UTE—MAC = 3:0. KAC—MAFC = 3:0. Törekvés—BTC = 2:1. — Vasas—VAC = 1:0. — III. ker.—Zugló = 3:1.

A „Torontál” hadifogoly postája.

A rigai kieserelő bizottság feladatát befejezve, feloszlott. A feloszlott kieserelő bizottság ügykörét a rigai és reváli konzulátusok vették át, ezért wieni szerkesztőségünk, miként ezt már több ízben közöltük, újabb jelentkezéseket nem fogadhat el. Az összes beérkezett megkereséseket már elintézte és intézkedett a kutatás megindítása iránt. Esetleges újabb megkeresések a budapesti külügyminisztérium hadifogoly osztályához intézendők.

Beszélgetés Jungerth Mihályról.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, nov. 15.

Jungerth miniszteri tanácsos, aki mint a kieserelő bizottság vezetője, immár másfél év óta intézte a kutatások ügyét, ma Rigából Wienen keresztül Budapestre utazott. Rövid wieni tartózkodása alatt a „Toron-

tál” wieni szerkesztője a pályaudvaron üdvözölte a hazatérő miniszteri tanácsost és egyben beszélgetett vele az akció sorsáról. A beszélgetés folyamán Jungerth tanácsos a következőket mondotta:

— A tuzok hazaszállítását már teljesen befejeztük, ezért a kormány a bizottságot feloszlatta. Az akció azonban tovább folyik és minden bejelentett után tovább kutatnak. A hozzátartozók teljesen meg lehetnek nyugodva, az összes bejelentettek után tovább kutatnak egész Oroszországban és mindent megtesznek, hogy felleljék őket. Akit megtalálnak, annak hazaszállításáról a rigai és reváli konzulátusok gondoskodnak.

Jungerth tanácsos közölte még azt, hogy az érdeklődők minden hadifogoly-ügyben ezentúl a budapesti külügyminisztérium hadifogoly osztályához forduljanak, amely minden ügyben rendelkezésére áll az érdeklődőknek.

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek. 20.432—922. sz. 5016

Hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a megváltoztatott, illetve kiegészített városi nyugdíjszabályzat az első rendes közgyűlésen fog tárgyalatni.

A szabályzat a városi számvevőségnél van kitéve és aki észrevételeket óhajt tenni, megteheti azokat a hivatalos órák alatt.

Veliki Becskerek, 1922 nov. 7.

Aleksity s. k., polgármester.

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek. 20.433—922. sz. 3017

Hirdetmény.

Meghirdetjük, hogy az első rendes közgyűlésen tárgyalatni fog a kiegészített, illetve megváltoztatott városi szervezési szabályrendelet.

Ezen szabályzat a városi számvevőségnél van kitéve és aki észrevételeit óhajtja megtenni, az a hivatalos órák alatt azokat megteheti.

Veliki Becskerek, 1922 nov. 7.

Aleksity s. k., polgármester.

Eladó

egy jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés lakással együtt. Bővebbet a „Torontál” kiadóhivatalában. 1978

VRSAC és vidékén HIRDETÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 933

GRÓB JENŐ
hírlap hirdetési iroda, VRSAC.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek. 19.350—922. sz. 3018

Hirdetmény.

Meghirdetjük, hogy az 1918. és 1919. évi városi házipénztári zárszámadosok az első rendes közgyűlésen tárgyalatni fognak.

A fentemlített zárszámadosok a városi számvevőségnél vannak kitéve és mindazok, akik észrevételeiket azokra megtenni óhajtják, azokat a hivatalos órák alatt megteheti.

Veliki Becskerek, 1922 nov. 3.

Aleksity s. k., polgármester.

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek. 19351—922. sz. 3014

Hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy az 1918. és 1919. évi városi házipénztári zárszámados az első rendes közgyűlésen tárgyalatni fog.

A zárszámados a városi számvevőségnél betekinthető és az arra vonatkozó észrevételek a hivatalos órák alatt megtehetőek.

Vel. Becskerek, 1922 nov. 3.

Aleksity s. k., polgármester.

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek. 20.434—922. sz. 3015

Hirdetmény.

Meghirdetjük, hogy az 1923. évi városi pénztári költségvetés az első rendes közgyűlésen tárgyalatni fog.

A költségvetés a városi számvevőségnél van kitéve és mindenki, aki észrevételeit óhajtja megtenni, azokat a hivatalos órák alatt megteheti.

Veliki Becskerek, 1922 nov. 7.

Aleksity s. k., polgármester.

Veszek üres palackokat.

Kohn Ignác bor- és szeszeskereskedő
Vel. Becskerek, a nagyhid mellett.

Fogfúrógép

(fogorvosnak), egy politurozott mosdó porcellán mosdószer vízzel, finom porcellán tea-, kávé- és kompostszervizek igen olcsón eladó

Brigadira Risztitya (Aradáci) u 174/4., az Orient (International) Mozi mellett.

Disznóvagást

privát házaknál, a husnak háziasan és tisztán való feldolgozását, valamint husfűstölést jótállás mellett, saját fűstöldéjében legjutányosabb áron vállal
HOFF MIKLÓS, Németség sor 7—8. szám.

Fischer és Lutsch cég

keres egy

kifutó fiut.

Tisztaság, tisztesség és szorgalom a fő követelmények. 1972

Eladó egy 7 járatu felmagas órlésre berendezett

automatikus vámmalom

felelése, nagy teleppel, ártézi kuttal, villanyvilágítással, jó buza-termő vidéken, Torontalmegye, Oroszlámos községében fekszik.

Cim: 1978

Selmecey Antal Fiai Mengermalma Oroszlámos.

Értekezni lehet a tulajdonosokkal f. hó 16., 17. és 18. án személyesen.

Reich Vilmos fakereskedő Velika Kikinda,

a Kornis Zsigmond és Márton aradi fatermelő cég jugoszláviai képviselője.

Ajánl leszállított áron román elsőrendű bükk, tölgy- és cserhasáb-, valamint dorong tűzifát.

Bácska és Bánát minden vidékére gravitál. 1949

Naponta nagyobb mennyiség érkezik, tehát minden rendelés azonnal lesz szállítva. Kerjen arajánlatot!

Vámolást

gyorsan, szakszerűen és kereskedői gondossággal végez

Lepedat Dusán a Bánát vámpediturje Vel. Kikindán és Zomboljan.

Elegendő, ha a vámoláshoz szükséges okmányokat beküldi. Transitálást, reexpediciót elintézt. Vámügyekben felvilágosítással szolgál. 1960

Levélcim: Lepadat Dusán, Vel. Kikinda.

Sürgöncyim: Lepadat Velika Kikinda.

Kiadja Pleitz Fer. Pál